

Kritiek op mogelijke strafbevoegdheid OM

En weer krijgt het Openbaar Ministerie extra bevoegdheden. Tenminste, als het concept wetsvoorstel dat demissionair minister van Justitie Donner de Orde om advies stuurde, wordt aangenomen.

Het wetsvoorstel geeft het OM de bevoegdheid om straffen en maatregelen op te leggen zonder tussenkomst van de rechter. Het past in het streven om de rechterlijke macht te ontlasten. Buitengerechtelijke afdoening van strafzaken gebeurt nu vooral via transacties. Die worden executabel doordat het OM in een strafbeschikking straffen en maatregelen mag opleggen. De belangrijkste zijn taakstraffen van ten hoogste honderdachtig uur, geldboetes, ontzegging van de rijbevoegdheid voor maximaal zes maanden, alsmede onttrekking aan het verkeer van gevaarlijke voorwerpen. Vrijheidsstraffen vallen er buiten.

In een eerste reactie zegt J. Boksem (Adviescommissie Strafrecht) dat de

advocatuur geen behoefte heeft aan een strafbevoegdheid van het Openbaar Ministerie. 'Ons voornaamste punt van kritiek zal zijn dat de opsporing, vervolging, berechting, strafoplegging en executie, in de handen van één instantie worden gelegd.'

mr. J. Boksem

De strafbeschikking, in tegenstelling tot de transactie, wordt een verdachte opgelegd nadat het OM diens schuld heeft vastgesteld. Het OM kan de strafbeschikking opleggen voor overtredingen of misdrijven waarop een maximumstraf is gesteld van niet meer dan zes jaar. Voordat een taakstraf of ontzegging van de rijbevoegdheid wordt opgelegd,

moet de verdachte gehoord worden. Voor boetes hoger dan 2.250 euro dient daar een advocaat bij te zijn.

Een verdachte kan tegen de strafbeschikking in verzet gaan bij de strafrechter. Dan volgt er een volledige behandeling van de zaak. Justitie verwacht dat een substantieel kleiner deel van de verdachten verzet zal aantekenen tegen een strafbeschikking dan het aandeel dat onder huidige recht de transactie niet betaalt.

Bij transacties betaalt thans ruwweg 30 procent niet. Een daling naar 15 procent lijkt reëel en zou betekenen dat er per jaar ongeveer 75.000 zaken minder voor de strafrechter komen.

Volgens mr. T.A. de Roos, hoogleraar straf- en strafprocesrecht in Leiden zal niemand blij zijn met het voorstel, dat de trias leer weer verder uitholt. 'Maar kunnen we er überhaupt aan ontkomen, is de vraag. Het water staat de strafrechtspleging al ver over de lippen.'

Onder de maatschappelijke druk van het handhavingstekort zal men iets

moeten ondernemen tegen de wassende stroom strafzaken. Tegelijk mag de zittende magistratuur daar niet mee belast worden, want dan bestaat het risico dat het hele strafstelsel in elkaar stort. 'Dus als je op een zo verantwoord mogelijke manier de rechter enigszins kunt afschermen, dan moeten we deze prijs betalen, liever dan dat je de stroom over laat komen en de zittende magistratuur kopje-onder gaat.'

De Roos is met name bezorgd over de vraag of de rechtsbijstand voldoende gewaarborgd is. 'Het is een soort consensuele afdoening. Als de verdachte in die fase niet van rechtsbijstand verzekerd is, gaat het mis.'

Desgevraagd weet advocaat Boksem een 'prima alternatief' voor het wetsvoorstel: 'Alles gewoon laten zoals het is. De transactie functioneert in de praktijk goed en is een mooie manier om zaken bij de rechter vandaan te houden.'

(Jan Pieter Nepveu, journalist)

'Afhandeling strafzaken moet efficiënter'

Het strafproces moet efficiënter verlopen om het hoofd te kunnen bieden aan het groeiend aantal strafzaken. Daarvoor zijn een aantal wetswijzigingen nodig. Dat zegt de commissie 'Verbetervoorstellen' bestaande uit strafrechters die in opdracht van Raad voor de Rechtspraak de knelpunten in de strafrechtprocedure in kaart brachten. De Raad voor de Rechtspraak heeft een aantal wetswijzigingen voorgesteld aan minister Donner van Justitie. De voorstellen betreffen met name formele onderdelen die het verloop van het proces nauwelijks zouden beïnvloeden:

- het terugdringen van het aantal raatkamerzittingen tijdens de

voorlopige hechtenis;

- het terugdringen van het aantal pro forma-zittingen;
- beperking van het aantal aanhoudingen van de zitting door de termijn voor het oproepen van getuigen te koppelen aan de dagvaardingstermijn;
- het stroomlijnen van het hoger beroep en het invoeren van een wettelijk kader voor regiezittingen.

Donner heeft gisteren drie conceptwetsvoorstellen, die het strafproces eenvoudiger moeten maken, gestuurd naar belanghebbende organisaties (onder andere naar de Orde). Hij volgt daarmee het advies van de commissie.

Website moet onjuiste tarieven verwijderen

Notarissen hebben geen wettelijke verplichting om mee te werken aan enige vorm van publicatie van hun tarieven. Dat heeft het Gerechtshof Amsterdam op 7 november 2002 bepaald in een niet-gepubliceerde uitspraak over de website Degoedkoopstenotarissen.nl (rolnummer 952/01 KG). Op deze site wijst juridisch adviseur Paul Ruys consumenten op de (laagste) tarieven voor verschillende notariële akten. De website had zonder medewerking van het Venlose notariskantoor Rivierdael de vastgoedtarieven van dit kantoor gepubliceerd. De vermelde tarieven waren onjuist en Rivierdael maakte bezwaar tegen publicatie op de website. Op 21 juni 2001 gaf de president van de rechtbank Utrecht Rivierdael gelijk en maande DGN de tarieven te deleten (www.rechtspraak.nl, LJN-nummer AB6628). In hoger beroep bepaalde het gerechtshof dat DGN de juiste cijfers moet publiceren en dat notaris-kantoren daaraan niet hoeven mee te werken. Omdat DGN de juistheid van de zelf vergaarde gegevens niet aannemelijk wist te maken, werd publicatie van deze tarieven onrechtmatig bevonden.

(Lex van Almelo, journalist)